

14/251620
(039)

Энвер Джуліман Ліліян Юрт

БУДУЙЦЕ МАСТЫ, НЕ СЦЕНЫ

васна трыдзеці

Змест

Прадмова	13
Прадмова да беларускага выдання	15
Раздзел 1. Навучанне правам чалавека, міжкультурнаму ўзаемаразуменню і вырашэнню канфліктаў	17
Навучальная дысцыпліна ў развіцці	21
Гэта працуе	22
Адукацыя ў галіне правоў чалавека для дзяцей і моладзі ў Беларусі	24
Раздзел 2 Педагагічны аспект	29
Практычная арганізацыя кнігі	31
Роля выкладчыка	32
Падбор тэм і практыкаванняў	34
Размяшчэнне ў класе	35
Праца ў групах	35
Лекцыя кіраўніка	36
Агульнае абмеркаванне	37
Калі ўзнікнуць канфлікты	39
Парады кіраўніку	41
Раздзел 3. Уступныя практыкаванні і размінкі	43
Знаёмства	44
Чаканні і правілы паводзін на занятках	46
Размеркаванне па групах	48
Практыкаванні для разважання і камунікацыі	49
Размінкі	50
<i>Вітанні</i>	51
<i>60 секунд – адна хвіліна?</i>	52
<i>Шыхтаванне</i>	52
<i>Вецер дзьме</i>	53
<i>Дакраніся да пляча</i>	53
<i>Дом, чалавек, землятрус</i>	53
<i>Мама з дзецьмі, слон і пальма</i>	54
<i>Фігуры</i>	54
<i>Дакрануцца да падлогі</i>	55
<i>«Сляпы»</i>	56
<i>Танец пад музыку</i>	56
<i>«Чалавечая машына»</i>	56

Раздзел 4. Правы чалавека		57
Этычныя асновы		60
Перадгісторыя		61
Правы чалавека ў Беларусі. Гістарычны агляд		62
ААН і ўніверсальныя правы чалавека		64
Якія правы?		67
Дакументы і абавязальствы дзяржаў		68
БССР і Усеагульная дэкларацыя правоў чалавека		70
Абарона правоў чалавека		70
Нацыянальная абарона		71
Міжнародная абарона		81
Правы чалавека ў развіцці		91
Важныя пункты да даклада аб правах чалавека		92
Практыкаванні па тэме «Правы чалавека»		97
НАЗВА	ТЭМА	
Чалавечая годнасць	<i>Універсальнасць правоў чалавека</i>	98
Самыя неабходныя патрэбы	<i>Уводзіны ў правы чалавека</i>	104
Новая планета	<i>Уводзіны ў правы чалавека</i>	108
Знайдзіце ніткі!	<i>Справядлівасць і несправядлівасць</i>	111
Давайце абмяркуем справядлівасць	<i>Правы чалавека грунтуюцца на справядлівасці</i>	113
Што мы ведалі і раней?	<i>Уводзіны ў правы чалавека</i>	116
Якія правы парушаны?	<i>Розныя правы чалавека</i>	118
Пантаміма аб правах чалавека	<i>Розныя правы чалавека</i>	120
Чытанне газет праз «акуляры правоў чалавека»	<i>Лепш пазнаёміцца з правамі чалавека</i>	122
Гісторыя правоў чалавека ў маёй краіне	<i>Гісторыя правоў чалавека</i>	124
Міжнародныя законы — гэта адказнасць дзяржавы	<i>Як міжнародныя дамовы аб правах чалавека прыводзяць да змен у дзяржавах</i>	127
Нацыянальная абарона: дзяржава і іншыя	<i>Як правы чалавека абараняюцца дзяржавай</i>	131
Разгляд скаргі ў Камітэце ААН па правах чалавека	<i>Камітэт ААН па правах чалавека</i>	134
Адзін на адзін з дзяржавай	<i>Еўрапейскі суд па правах чалавека</i>	139
Давайце прааналізуем сітуацыю з правамі чалавека	<i>Аб розных правах чалавека</i>	142
Рэбус аб свабодзе слова	<i>Свабода слова</i>	145
Што такое свабода слова?	<i>Свабода слова</i>	147

«Калі троль выйдзе на сонца, то ён лопне ад святла»	<i>Свабода слова</i>	150
Ці павінна быць дазволена казаць абсалютна ўсё?	<i>Межы свабоды слова</i>	154
Я таксама хачу вырашаць	<i>Удзел у палітычным жыцці</i>	159
Грамадзянская супольнасць	<i>Грамадзянская супольнасць</i>	162
Праваабарончыя арганізацыі	<i>Праваабарончыя арганізацыі</i>	166
Праваабаронцы	<i>Праваабаронцы</i>	169
Правы дзіцяці	<i>Правы дзіцяці</i>	171
Так бы хацелася пагаварыць з кім-небудзь пра гэта	<i>Права на абарону ад кпінаў і гвалту</i>	175
Правы жанчын	<i>Правы жанчын</i>	179
Жаноцкасць і мужчынскасць	<i>Раўнапраўе</i>	182
Сацыяльны пол	<i>Сацыяльны пол</i>	183
Хатні гвалт	<i>Правы жанчын</i>	187
Мама, тата... я-гомасэксуаліст, але мне занадта цяжка	<i>Правы гомасэксуалістаў</i>	193
Можна ўвайсці?	<i>Правы ўцекачоў</i>	196
Рэлігія і традыцыі сутыкаюцца з правамі чалавека	<i>Правы чалавека і рэлігія, культура і традыцыя</i>	204
Энцыклапедыя глабалізацыі	<i>Глабалізацыя</i>	208
Увесь свет у адной вёсцы	<i>Эканамічныя, сацыяльныя і культурныя правы</i>	211
Доступ да лекаў	<i>Здароўе, глабалізацыя, дыскрымінацыя і прадукцыя</i>	215
Імітацыя ААН	<i>Арганізацыя Аб'яднаных Нацый (ААН)</i>	222
Справядлівая вайна?	<i>Правы чалавека, вайна і «гуманітарнае ўмяшальніцтва»</i>	225
Тэмпература правоў чалавека ў школе	<i>Актуальнасць правоў чалавека ў нашым жыцці</i>	229
Раздзел 5. Міжкультурнае ўзаемаразуменне		233
Што такое міжкультурнае ўзаемаразуменне?		234
Шматкультурнае грамадства		235
Культура		237
Фарміраванне ідэнтычнасці		240
Ідэнтычнасць і сацыяльны кантэкст		243
Стварэнне ідэнтычнасці ўцекачоў і эмігрантаў		245
Цяжкасці шматкультурнага грамадства		246
Сустрэчы культур		246

Этнацэнтрызм і культурны рэлятывізм	247
Падабенствы культур	248
Адрозненні культур і наступствы	249
«Багатае» грамадства	250
Сутыкненні культур	251
Павага да непадобных людзей	254
Ушчамленне правоў чалавека па прыкмеце культуры і рэлігіі	255
Стэрэатыпы і прадудзятасці	259
«Мы» і «яны»	261
Дыскрымінацыя	262
Чыя інтэграцыя?	264
Шматкультурная рэчаіснасць	267
Пункты да даклада аб міжкультурным узаемаразуменні	268

Практыкаванні па тэме «Міжкультурнае ўзаемаразуменне» 273

НАЗВА

ТЭМА

Шматкультурнае грамадства	<i>Міжкультурнае грамадства</i>	274
Шматкультурная Нарвегія	<i>Шматкультурная Нарвегія</i>	276
Што такое культура?	<i>Культура, міжкультурнае ўзаемаразуменне</i>	278
Ты значыш шмат	<i>Асоба</i>	281
Ці сам ты ствараеш сваю ідэнтычнасць?	<i>Ідэнтычнасць</i>	283
Мой уласны герб	<i>Ідэнтычнасць</i>	286
Маё дзяцінства	<i>Адрозненні і падабенствы паміж людзьмі</i>	289
Падобныя ці не?	<i>Адрозненні і падабенствы</i>	291
Каштоўнасці	<i>Каштоўнасці</i>	293
У мяне ёсць выбар	<i>Ідэнтычнасць і мужнасць</i>	296
Практыкаванні-дыялог	<i>Дыялог, аргументацыя, фарміраванне поглядаў</i>	300
Пункт гледжання з нагоды цяжкасцяў Аіды і Алі	<i>Фарміраванне сваёй пазіцыі</i>	304
Гульня ў пытанні пра традыцыйныя і сучасныя грамадствы	<i>Культура</i>	307
«Або-або» ці «і тое, і другое»	<i>Прыналежнасць да некалькіх культур</i>	310
Дзеці мігрантаў – на раздарожжы	<i>Ідэнтычнасць, культура, адрозненні культур</i>	312
Дзяўчаты – прадстаўніцы культурных меншасцяў – паміж двума агнямі	<i>Дыскрымінацыя жанчын</i>	314

Я — носьбіт культуры	<i>Культура і ідэнтычнасць</i>	317
Уцекачы	<i>Уцекачы і ўцекачы-дзеці</i>	319
«Страты ўцекачоў»	<i>Страты людзей-ўцекачоў</i>	322
«Пяць калод»	<i>Нязвыклая камунікацыя</i>	324
Я бяру на сябе адказнасць	<i>Цяжкасці дзяцей-ўцекачоў у Нарвегіі</i>	328
Мой герой	<i>Адносіны людзей да людзей-ідэалаў</i>	331
СМІ і фарміраванне ўласнага меркавання	<i>Роля СМІ у стварэнні стэрэатыпаў і забабон</i>	333
Слухаем гісторыі іншых людзей	<i>Успрыманне і разуменне іншых людзей</i>	339
Як зразумець іншыя культуры?	<i>Этнацэнтрызм і культурны релятывізм</i>	342
Зорка шукае зорку	<i>Фармаванне групы</i>	345
Першае ўражанне	<i>Забабоны і прадузятасці</i>	347
Сацыяльныя стэрэатыпы — малюнкi ў нашай галаве	<i>Сацыяльныя стэрэатыпы і забабоны</i>	349
Маша і Халід	<i>Стэрэатыпы і забабоны</i>	353
«Мы» і «яны»	<i>Прыналежнасць да групы і дзяленне на «мы» і «яны»</i>	355
Розныя правілы гульні	<i>Большасць і меншасць</i>	358
Галаваломка пра рэчаіснасць	<i>Дыскрымінацыя, сесрэгацыя і выключэнне</i>	361
Здагадайся, хто прыйдзе на вячэру	<i>Дыскрымінацыя і распаўсюджванне забабонаў</i>	363
Вопыт дыскрымінацыі	<i>Дыскрымінацыя</i>	366
Сацыяльны статус	<i>Сацыяльны статус</i>	369
Талерантнасць	<i>Цярпімасць і нецярпімасць</i>	372
Дэбаты: колькі «іншасці» і непадобнасці мы можам трываць	<i>«Іншыя» і талерантнасць</i>	375
Мы складаем уласную дэкларацыю аб міжкультурным узаемаразуменні	<i>Міжкультурнае ўзаемаразуменне</i>	377
Раздзел 6. Мірнае вырашэнне канфліктаў		379
Што такое канфлікт?		381
Канфлікты — гэта толькі негатыў?		383
Станоўчыя бакі канфліктаў		383
У нас ёсць выбар		386
Спіраль канфлікту		388
Камунікацыя		388
Значэнне эмоцый і пачуццяў		391
Вырашэнне і ўладжванне канфлікту		392
Канфлікты і абраза, ужыванне сілы		394

Не ўхіляйцеся ад адказнасці!		395
Пункты да даклада аб вырашэнні канфліктаў		396
Практыкаванні па тэме «Вырашэнне канфліктаў»		399
НАЗВА	ТЭМА	
Канфлікты – частка нашай рэчаіснасці	Паняцце «канфлікт»	400
Канфлікты – гэта толькі негатыў?	Пазітыўныя бакі канфліктаў	402
Дрэва канфлікту	Прэзентацыя паняцця «канфлікт»	405
Канфлікт і ўжыванне сілы	Канфлікт і парушэнне правоў чалавека	407
Умець слухаць	Стасункі	410
Узаемныя стасункі	Дыялог	413
Ствараем разам	Стасункі ў групах	415
Крэслы	Супрацоўніцтва	417
Чырвоны сцяжок	Усведамленне сваіх уласных рэакцый	422
Чатыры прыступкі раз’юшанасці	Усведамленне ўласных рэакцый і пачуццяў	424
Праява гневу	Усведамленне ўласных рэакцый і пачуццяў	426
«Напад» і «адступленне»	Усведамленне ўласных рэакцый і пачуццяў	428
Перагаворшчык	«Знаёмства» з уласнымі пачуццямі і рэакцыямі	433
Чарга	Задавальненне сваіх патрэб і жаданняў	436
Спіраль канфлікту	Развіццё канфліктнай сітуацыі	439
У нас ёсць выбар	Развіццё канфліктнай сітуацыі	442
Адна сітуацыя – тры выходы	Вырашэнне канфліктаў	444
Этапы вырашэння канфлікту	Вырашэнне канфліктаў	446
Раздзел 7. Тэатр у навучанні		451
Аўгусту Баал і «тэатр прыгнечаных»		454
Раздзел 8. Актывісцкая дзейнасць		457
Інфармацыя пра праблему		458
Апытанне		459
Лісты		460
Артыкулы і нататкі ў газету		460
Грамадскія дэбаты		460
Дэманстрацыі		460
Дапамога неабароненым слаям грамадства		460

Падтрымка арганізацый	461
Уласны праект ці арганізацыя	462
Раздзел 9. Ацэнка працы	465
Бягучая ацэнка	466
Вусная ацэнка на выніковым занятку	467
Індывідуальная пісьмовая ацэнка	467
Дадаткі	468
1. Усеагульная дэкларацыя правоў чалавека	470
2. Важнейшыя дакументы па правах чалавека	475
3. Міждзяржаўныя арганізацыі, якія працуюць у сферы правоў чалавека	477
4. Незалежныя праваабарончыя арганізацыі	477
Спіс літаратуры	478